

بررسی اپیدمیولوژیک بیماری سل طی سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۸۲ در شهرستان دامغان

صادق محمدی‌ازنی^{۱*} (M.Sc)، علی‌اکبر منصوریان^۱ (M.Sc)، زینب نوکنده^۲ (M.Sc)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی سمنان، مرکز بهداشت شهرستان دامغان

۲ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان، گروه زیست‌شناسی

چکیده

سابقه و هدف: امروزه علی‌رغم پیشرفت علوم مختلف پزشکی، بیماری سل هم‌چنان یکی از مهم‌ترین علل مرگ‌ومیر و ناتوانی انسان‌ها است. با توجه به وضعیت اپیدمیولوژیک نامشخص بیماری سل در نقاط مختلف کشور و به‌خصوص در شهر دامغان و با توجه به تعداد فراوان مهاجرین افغانی و به منظور تعیین خصوصیات اپیدمیولوژیک بیماری، این تحقیق بر روی مراجعین به مرکز مبارزه با سل شهرستان دامغان طی سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۸۲ صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این بررسی یک مطالعه مقطعی گذشته‌نگر می‌باشد. پرونده‌های بیمارانی که به مرکز مبارزه با سل شهرستان دامغان مراجعه نموده بودند بررسی و اطلاعات مورد نیاز استخراج و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. اطلاعات مربوط به ویژگی‌های دموگرافیک بیماران و مشخصات مربوط به بیماری در فرم اطلاعاتی (چک لیست) ثبت گردید سپس مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: تعداد ۸۹ نفر بیمار مبتلا به سل در این مدت تحت درمان قرار گرفتند. که ۲۶/۹۶٪ بیماران زیر ۳۰ سال و ۳۰/۳۳٪ آن‌ها بالای ۷۰ سال سن داشتند. ۴۴ نفر از بیماران (۴۹/۴۳٪) زن و ۴۵ نفر (۵۰/۵۷٪) مرد بودند. ۷۷/۵٪ بیماران ایرانی و ۲۲/۵٪ افغانی بودند. ۵۹/۵٪ بیماران شهرنشین و بقیه ساکن روستا بودند. ۸۸/۷۶٪ موارد سل ریوی و ۱۱/۲۴٪ موارد سل خارج ریوی بودند. تمام موارد سل خارج ریوی به وسیله پاتولوژی و ۷۸/۴۸٪ موارد سل ریوی با آزمایش مستقیم یا کشت خلط تشخیص داده شده‌اند. فاصله زمانی بین بروز علائم تا تشخیص بیماران سل ریوی اس‌میر مثبت حدود ۵ ماه بوده است.

نتیجه‌گیری: در این بررسی مشخص گردید: بیش‌ترین درصد مبتلایان به بیماری سل (۳۰/۳۳٪) در گروه سنی بالای ۷۰ سال قرار داشته‌اند. هم‌چنین ۵۰٪ بیماران افغانی، مبتلا به سل ریوی اس‌میر مثبت بوده‌اند. هم‌چنین شناسایی موارد سل ریوی اس‌میر مثبت از زمان بروز علائم تا تشخیص بیماری به طور متوسط ۵ ماه طول کشیده است. لذا توجه بیش از پیش به بیماریابی در گروه سنی بالای ۷۰ سال و مهاجرین افغانی توصیه می‌شود. برگزاری سمینار یا کارگاهی برای پزشکان متخصص و عمومی به منظور بازآموزی و حساس‌سازی آن‌ها در مورد شناسایی بیماران و هم‌چنین برگزاری جلسات آموزشی برای عموم مردم ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: سل، اپیدمیولوژی، دامغان

مقدمه

مایکوباکتریوم توبرکلوزیس ایجاد می‌شود و اغلب موارد محل ابتلا ریه‌ها می‌باشند اما اعضای دیگر بدن هم می‌توانند به آن

سل یک بیماری عفونی مزمن است که توسط